

ALEX BROCH. Assagista i crític de literatura Catalana.

Estimats amics:

És una mica difícil prendre la paraula després del senyor Bladé i Desumvila, el veritable protagonista d'aquesta memorable jornada. De tota manera, la primera cosa que m'agradaria manifestar és que probablement estic ací per una raó molt senzilla i humana. Abans, però, voldria dir que avui, entre nosaltres, sembla que hi ha una taula d'honor. Sens dubte ho és, però a mi, totes les taules que veig, amb tants d'amics coneguts o no, em semblen d'honor. Aquesta és, per a tots, una nit feliç.

Deia abans que si avui estic ací és perquè tinc bons amics que m'han invitat a ser-hi, i, probablement també, perquè en un moment determinat, no fa pas massa temps, dos, tres anys, vaig decidir arrelar, no tot l'any, sinó unes temporades, en una comarca que no és la vostra però que és propera. Em refereixo a les Garrigues, a unes Garrigues que ja són frontera amb el Priorat, en un poble molt petit com és Poble de Granadella, avui amb litigi jurídic per a recuperar el seu antic nom de Bellaguarda. A la gent, sovint, els sorprèn que una persona de Barcelona hagi decidit anar a passar unes temporades de la seva vida i de temps del seu treball a la Poble de Granadella. A mi no m'ha costat gens. Els he d'explicar que hi ha una raó molt senzilla pel fet d'haver triat aquesta part de la Catalunya interior com a lloc de residència al llarg de certes èpoques de l'any. Potser perquè a Ascó tinc família, per part de mare, d'una emigració aragonesa que va arrelar-hi i que després es traslladà a Barcelona.

Jo amb els meus amics i les famílies amigues de la Poble de Granadella he experimentat una realitat sorprenent i enriquidora com és tenir uns bons amics que no provenen directament del món de la cultura. Normalment la gent parla amb aquells que són professionals del seu medi. Sovint les amistats solen ésser cercles tancats que no van més enllà de l'àmbit professional.

A la Poble de Granadella he tingut la gran sort de tenir amics pagesos i poder parlar amb els amics pagesos dels seus problemes.

I haver conegut el curs de l'any i saber que l'ametlla és propera o l'estant ja recollint. I saber que l'oliva serà al desembre. I haver-los ajudat a recollir-la en ple desembre i en ple fred. Per a mi, venint de Barcelona, això és molt enriquidor. I els explico que gràcies a ells jo he enriquit la meua experiència de Catalunya, perquè Catalunya no és solament una cultura urbana que es fa a Barcelona, sinó que Catalunya, els Països Catalans, és una cultura, és una comunitat, que es construeix a partir de la suma de diversos nivells, de diversos estrats de població, d'elements, de persones, de cultures. El meu arrelament a les Garrigues, a la Pobra de Granadella, ha ampliat aquesta visió d'una Catalunya interior que jo, nen nascut a Gràcia, d'un barri entranyable de Barcelona com per a mi és Gràcia, no havia conegut mai. Avui, però, el meu coneixement de Catalunya és molt més ric i divers.

Però no és això el que jo us volia dir en aquests moments. Venint amb el cotxe amb l'amic Josep Termes hem estat parlant de diverses qüestions i de diversos temes. I n'hi ha hagut un que ha sorgit a la nostra conversa i fa referència a certes idees dels nous filòsofs de Barcelona, pensadors que actualment ocupen diverses plataformes en els mitjans d'informació barcelonins. Molts d'ells tenen una visió de la cultura catalana que, sovint, no s'adiu exactament amb el que realment és la cultura catalana. Recentment un d'aquests filòsofs joves, publicà un article a les pàgines de «La Vanguardia» on relacionava Catalunya, Barcelona i les Comarques. Feia una afirmació amb la qual, i en certa manera, tots nosaltres podem estar d'acord. Deia, mirant al futur, que si Catalunya s'ha de salvar és gràcies a Barcelona. És probable i cert. Afortunadament Catalunya i els Països de parla catalana han tingut una capitalitat cultural com la de Barcelona que ha estat prou forta per a ésser un element aglutinant de moltes coses. Però aquests pensadors, aquests filòsofs, a vegades gent que està descobrint el seu nacionalisme d'una manera molt immediata, molt ràpida i que no ha viscut el que una altra gent des de fa molts anys estem reivindicant i per la qual cosa des de sempre estem treballant, poden tenir una idea equivocada de la realitat nacional catalana. Certament que Barcelona és un element important, però no és l'únic element important.

Tant l'amic Termes com jo, quan veníem cap a Móra pensàvem que ens adreçaríem a uns amics, però, certament, ni ell ni jo, pensàvem que ens adreçaríem a tots vosaltres, a un nombre tan elevadíssim de nous amics, a totes aquestes taules que jo m'he atrevit a anomenar d'honor i que són nombrosíssimes. Això confirma la idea que l'amic Termes i jo tenim i hem parlat en l'aspecte que realment una cultura,

una nació, és la suma d'estrats molt diferents i que la cultura que es fa a la Ribera d'Ebre és una part de cultura absolutament imprescindible, absolutament necessària per a tenir la visió real de l'actual cultura catalana. Assolint la mateixa importància que qualsevol altra manifestació que es pugui produir a qualsevol altre indret de Catalunya i els Països Catalans. I això és molt important.

Per tant, davant d'un article com el que he esmentat, que fa unes setmanes vaig llegir a la premsa barcelonina, no em puc estar de dir que sí, que Barcelona ens és imprescindible, però no és l'únic centre necessari.

El treball de totes les comarques, totes les terres, totes les dones i homes ens són absolutament imprescindibles per a tenir una visió de globalitat de la cultura catalana. En aquesta direcció el treball que avui s'inicia ací, i que he tingut l'agradable sorpresa de saber que ha estat elaborat amb sols un any per tota una gent jove entusiasta, és una part d'un tot que, repeteixo, es fa i es construeix cada dia a partir del treball de cadascú de nosaltres en el seu lloc de residència, sigui aquest el lloc que sigui.

I només voldria acabar afegint unes breus paraules. Des que he arribat he escoltat diverses vegades, parlant amb els amics d'ací, l'agraïment pel fet d'haver vingut. Jo crec que us equivoqueu. No hem de sentir nosaltres l'agraïment vostre pel fet d'ésser ací, sinó que nosaltres, els que hem vingut de fora de la Ribera d'Ebre, us hem d'agrair que en una nit com aquesta, ens hàgiu invitat a ser amb vosaltres.

Moltes gràcies.